

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 7. februara 2022. godine
Br.ref.:RK 1939/22

ODLUKA O ODBIJANJU ZAHTEVA

u

slučaju br. KI178/20

Podnosilac

Srboljub, Srđan, Tomo i Slaviša Dakić

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 341/2019 od
9. januara 2020. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

U sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli Srboljub, Srđan, Tomo i Slaviša Dakić iz opštine Peć, koje zastupa Naser Husaj, advokat iz Peći (u daljem tekstu: podnosioci zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu [Rev. br. 341/2019] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 9. januara 2020. godine.
3. Podnosioci zahteva su osporenu presudu Vrhovnog suda primili 21. oktobra 2020. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su navodno povređena osnovna prava i slobode podnosilaca zahteva zagarantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), ali nisu naveli bilo koje od prava koja su predviđena u Ustavu.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 24. novembra 2020. godine, podnosioci su podneli svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. novembra 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Selvete Gërzhaliu-Krasniqi (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Radomir Laban.
8. Dana 4. decembra 2020. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosilaca o registraciji zahteva i tražio od istog da dostavi punomoćje koje dokazuje da on zastupa podnosioce zahteva.
9. Dana 23. decembra 2020. godine, zastupnik podnosilaca je dostavio Sudu punomoćje za zastupanje.
10. Dana 23. februara 2021. godine, Sud je poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
11. Dana 23. februara 2021. godine, Sud je poslao dopise zastupniku podnosilaca zahteva i Osnovnom sudu u Peći (u daljem tekstu: Osnovni sud) i tražio od njih da dostave povratnicu koja dokazuje kada su podnosioci zahteva primili presudu Vrhovnog suda Rev. br. 341/2019 od 9. januara 2020. godine.
12. Dana 5. marta 2021. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu povratnicu koja dokazuje kada su podnosioci zahteva primili presudu Vrhovnog suda.

13. Dana 17. maja 2021. godine, Sud je poslao dopis zastupniku podnosioca zahteva i tražio od istog da jasno navede za koja prava i slobode tvrdi da su povređena podnosiocima zahteva.
14. Dana 17. maja 2021. godine, na osnovu stava 5. člana 114. [Sastav i mandat Ustavnog suda] Ustava i pravila 12. (Izbor predsednika i zamenika predsednika) Poslovnika, sudija Gresa Caka-Nimani je izabrana za predsednicu Ustavnog suda. Na osnovu stava 4. pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, utvrđeno je da sudija Gresa Caka-Nimani, stupa na dužnost predsednice Suda nakon isteka mandata trenutne predsednice Suda, Arte Rama-Hajrizi, dana 26. juna 2021. godine.
15. Dana 25. maja 2021. godine, na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 9. (Prevremeni istek mandata) Zakona i pravila 7. (Ostavka na dužnost sudije) Poslovnika, sudija Bekim Sejdiu je podneo svoju ostavku na mesto sudije pri Ustavnom sudu.
16. Dana 27. maja 2021. godine, predsednica Suda, Arta Rama-Hajrizi je odlukom GJR. KI178/20 imenovala sudiju Nexhmija Rexhepija za sudiju izvestioca umesto sudije Bekima Sejdiua.
17. Dana 14. juna 2021. godine, u Sud je vraćena koverta zajedno sa dopisom upućenim zastupniku podnosioca zahteva, sa naznakom da se on nalazi u zatvoru.
18. Dana 26. juna 2021. godine, na osnovu stava (4) pravila 12. Poslovnika i odluke Suda KK-SP 71-2/21, sudija Gresa Caka-Nimani je preuzela dužnost predsednice Suda, a na osnovu tačke 1.1 stava 1. člana 8. (Istek mandata sudije) Zakona, predsednici Arti Rama-Hajrizi je istekao mandat predsednice i sudije Ustavnog suda.
19. Dana 13. jula 2021. godine, Sud je poslao dopis podnosiocima zahteva i tražio od njih da naglase i jasno navedu za koja prava i slobode tvrde da su im povređena.
20. Dana 29. jula 2021. godine, advokat M.H. je dostavio dopis Sudu u kojem se predstavio kao zastupnik podnosioca zahteva i tražio da mu se produži rok za odgovor na dopis od 13. jula 2021. godine, iz razloga što im je on potreban, kako navodi, dok se ne preuzmu spisi predmeta od advokata Nasera Husaja koji se nalazi u zatvoru.
21. Dana 3. avgusta 2021. godine, advokat M.H. je dostavio Sudu punomoćje za zastupanje koje je potpisao samo podnosilac zahteva Srboljub Dakić.
22. Dana 10. septembra 2021. godine, Sud je poslao dopis advokatu M.H. i tražio od istog da dostavi Sudu punomoćje koje dokazuje da on zastupa sve podnosiocce zahteva, i obavestio ga da mu se rok za odgovor na dopis Suda produžava za još 7 (sedam) dana.

23. Dana 21. septembra 2021. godine, advokat M.H. je dostavio Sudu dopis kojim je objasnio da nije mogao da pribavi spise predmeta od advokata Nasera Husaja jer je kancelarija blokirana. Punomoćje koje je tražio Sud nije dostavio.
24. Dana 1. oktobra 2021. godine, advokat Naser Husaj je dostavio Sudu punomoćje za zastupanje koje su potpisali svi podnosioci zahteva.
25. Dana 7. oktobra 2021. godine, advokat Naser Husaj je dostavio dopis Sudu, putem kojeg je obavestio Sud da je bio u zatvoru i da mu je zabranjeno obavljanje advokatske profesije.
26. Dana 13. oktobra 2021. godine, Sud je poslao dopis podnosiocima zahteva u kojem ih je podsetio da je Sud, nakon zahteva Suda koji je uputio njima da razjasne za koja prava i slobode tvrde da su im povređena, primio dopis od advokata M.H. zajedno sa punomoćjem koje je potpisao samo jedan od podnosilaca, odnosno Srboljub Dakić. Takođe, Sud je primio još jedno punomoćje od advokata Nasera Husaja. S tim u vezi, Sud je tražio od njih da razjasne koji od advokata ih zastupa pred Sudom i da prilože važeće punomoćje.
27. Dana 29. oktobra 2021. godine, advokat Naser Husaj je dostavio Sudu dopis u kojem je naveo da mu je odlukom suda zabranjeno obavljanje advokatske profesije i u kojem je, između ostalog, naveo: *“suspendovan sam do 22.09.2022. godine i nemam pravo da zastupam niti branim nikog dok ne istekne ova zabrana”*. On je dalje naveo da je sada registrovao agenciju za nekretnine i pravne poslove i da advokat M.H. nije zastupnik podnosilaca već on sam.
28. Dana 19. januara 2022. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu da odbije zahtev po kratkom postupku.

Pregled činjenica

Pregled činjenica koje se odnose na prvi postupak radi utvrđenja svojine

29. Na osnovu spisa predmeta, predak podnosilaca zahteva, pokojni S.D. je 1. oktobra 1995. godine, zaključio ugovor o kupovini spornih parcela i to parcele br. 2186/6, iz posedovnog lista br. 268 KZ Vitimirica i parcele 2186/10, iz posedovnog lista br. 4 KZ Vitimirica, u ukupnoj površini od 3628 m², a koje parcele su na osnovu rešenja 219/92 od 09.04.1993. godine, prešle u svojinu pokojne R.M., koja je zaključila ugovor o kupoprodaji ovih nepokretnosti sa pretkom podnosilaca zahteva S.D. Originalni ugovor je uništen kada je kuća spaljena, međutim isti su kasnije zaključili ugovor koji nije bio originalni ugovor, već zamena za prethodni ugovor.
30. Predak podnosilaca zahteva S.D. je podneo tužbu protiv tužene R.M. radi utvrđenja svojine na osnovu ugovora o kupoprodaji za parcelu 2186/6, po kulturi njiva III klase, u površini od 1300 m², parcelu br. 2186/2, po kulturi kuća i dvorište III klase, u površini od 1162 m², parcelu broj 2186/5, po kulturi njiva III klase, u površini od 740 m², parcelu broj 2186/10, po kulturi kuća i

dvorište u površini od 426 m², i tražio da se tužena obaveže da tužiocu prizna pravo svojine na gore navedenim nepokretnostima i da mu dozvoli da ih upiše na svoje ime pri Direkciji za geodeziju, katastar i imovinu u Peći (u daljem tekstu: DGKI).

31. Dana 27. novembra 2007. godine, Opštinski sud u Peći (u daljem tekstu: Opštinski sud) je presudom [C. br. 1011/2007] utvrdio da je tužilac S.D. vlasnik na osnovu kupoprodaje gore navedenih parcela i obavezao tuženu da tužiocu prizna ovo pravo i da mu dozvoli da se upiše u DGKI u Peći.

Činjenice koje se odnose na predlog za ponavljanje postupka

32. Prema spisima predmeta, neodređenog datuma, punomoćnik tužene R.M. je podneo Okružnom sudu u Peći (u daljem tekstu: Okružni sud) predlog za ponavljanje postupka.
33. Dana 12. decembra 2011. godine, Okružni sud je rešenjem [Ac. br. 96/2011] (i) dozvolio ponavljanje parničnog postupka okončanog pravosnažnom presudom na osnovu priznanja Opštinskog suda u Peći C. br. 1011/2007 od 27. novembra 2007. godine; (ii) ukinuo presudu na osnovu priznanja; i (iii) odlučio da protiv tog rešenja nije dozvoljena žalba.

Pregled činjenica koje se odnose na privremenu meru

34. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva Srboljub Dakić je podneo Opštinskom sudu predlog za izricanje privremene mere za obezbeđenje tužbenog zahteva dok sud ne odluči o njemu.
35. Dana 26. maja 2012. godine, Opštinski sud je rešenjem [C. br. 743/11] usvojio predlog podnosioca zahteva Srboljuba Dakića i odredio privremenu meru za obezbeđenje tužbenog zahteva.
36. Neodređenog datuma, B.M. je kao naslednik pokojne R.M. izjavio žalbu Okružnom sudu protiv rešenja Opštinskog suda.
37. Dana 14. septembra 2012. godine, Okružni sud je rešenjem [Ac. br. 383/2012] odbio, kao neosnovanu, žalbu B.M. i potvrdio rešenje Opštinskog suda.
38. Neodređenog datuma, B.M. je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv rešenja Okružnog suda.
39. Dana 9. jula 2013. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Rev. br. 341/2012] odbacio, kao nedozvoljenu, reviziju B.M. podnetu protiv rešenja Okružnog suda.

Činjenice koje se odnose na tužbu za utvrđenje svojine koju su podneli podnosioci zahteva

40. Nakon smrti pretka podnosioca zahteva, tužioca S.D., podnosioci zahteva su Osnovnom sudu u Peći (u daljem tekstu: Osnovni sud) podneli tužbu protiv B.M., naslednika pokojne R.M., kojom su tražili da se utvrdi da su oni vlasnici po osnovu kupoprodaje gore navedenih katastarskih parcela.
41. Dana 11. jula 2014. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 1149/2013]: (i) odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva; (ii) obavezao podnosioca zahteva da tuženom B.M. na ime troškova postupka isplate iznos od 3.430 evra, i (iii) ostavio na snazi rešenje C. br. 743/2011 od 26. maja 2012. godine, kojim je određena privremena mera za obezbeđenje tužbenog zahteva dok prvostepena odluka ne postane pravosnažna.
42. Neodređenog datuma, podnosioci zahteva su protiv presude Osnovnog suda izjavili žalbu Apelacionom sudu.
43. Dana 29. maja 2019. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 3864/2014] odbio, kao neosnovanu, žalbu zastupnika podnosioca zahteva i potvrdio presudu Osnovnog suda C. br. 1149/2013 od 11. jula 2014. godine.
44. Protiv presude Apelacionog suda, podnosioci zahteva su podneli reviziju Vrhovnom sudu zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava sa predlogom da se presude prvostepenog i drugostepenog suda preinače i njihov tužbeni zahtev usvoji kao osnovan, ili da se iste ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.
45. Dana 9. januara 2020. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 341/2019] odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude Apelacionog suda.

Navodi podnosioca zahteva

46. Podnosioci zahteva nisu konkretno naveli bilo koje Ustavom zagarantovano pravo za koje tvrde da im je povređeno presudom Vrhovnog suda Rev. br. 341/2019 od 9. januara 2020. godine.
47. Podnosioci zahteva traže od Suda da proglasi ništavim sve tri presude redovnih sudova.

Prihvatljivost zahteva

48. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom.
49. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. Ustava, koji utvrđuju:

*“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

50. Sud se poziva i na član 22. [Procesuiranje podnesaka] Zakona, koji predviđa:

Član 22.

[Procesuiranje podnesaka]

“[...]

4. Ukoliko podnesak [...] nije [...] kompletan, sudija izvestilac o tome informiše stranku i određuje rok od najviše petnaest (15) dana za [...] dopunu podneska [...]

[...].”

51. Pored toga, Sud se poziva i na pravilo 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika, koje propisuje:

[...]

“(2) Podnesak takođe uključuje sledeće:

[...]

(e) izjavu o traženoj pravnoj pomoći;

[...]

(g) proceduralni i supstantivni značaj podneska; i

(h) dodatna dokumenta i informacije.

(3) Ako stranka ima zastupnika, zastupnik zajedno sa podneskom podnosi važeće punomoćje Sudu.

[...].”

52. U nastavku, Sud se takođe poziva i na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji utvrđuje:

Član 48.

[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretni akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

53. Stoga, prilikom ocene u proceni da li podnosioci zahteva ispunjava ustavne i zakonske uslove za ocenu njegovog zahteva, Sud podseća da član 48. Zakona posebno obavezuje podnosiocima zahteva da jasno naglase konkretni akt javnog organa koji osporavaju i da jasno naglase za koja osnovna prava i slobode tvrde da su im povređeni. Takođe, pravilo 32 (2) (e), (g) i (h) Poslovnika predviđa da zahtev podnosioca sadrži i izjavu o traženoj pravnoj pomoći, proceduralno i supstantivno obrazloženje zahteva, kao i dodatne informacije i dokumentaciju.

54. U tom smislu, Sud podseća da je on zahtev podnosioca zahteva primio 24. novembra 2020. godine. S obzirom na to da zahtev nije kompletiran jer u njemu nije navedeno niti razjašnjeno koja prava su im navodno povređena, Sud je tražio od zastupnika podnosioca zahteva da navede i jasno naglasi za koja prava i slobode tvrdi da su im povređena.
55. Dana 14. juna 2021. godine, u Sud je vraćena koverta zajedno sa dopisom upućenim zastupniku podnosioca zahteva sa naznakom da se advokat N.H. nalazi u zatvoru. S obzirom na to da se zastupnik podnosioca zahteva nalazio u zatvoru, Sud je, dana 13. jula 2021. godine, poslao dopis podnosiocima zahteva u kojem je tražio od njih da navedu i jasno naglase za koja prava i slobode tvrde da su im povređena. Podnosioci zahteva uopšte nisu odgovorili na dopis Suda, već je u ime jednog od podnosioca zahteva, odnosno Srboljuba Dakića, odgovorio advokat M.H. koji je tražio od Suda da mu se produži rok za odgovor na dopis od 13. jula 2021. godine, iz razloga što im je rok potreban, kako navodi, dok se ne pribave spisi predmeta od advokata Nasera Husaja koji se nalazi u zatvoru. Dana 10. septembra 2021. godine, Sud je poslao dopis advokatu M.H. i tražio od istog da dostavi Sudu punomoćje koje dokazuje da on zastupa sve podnosiocima zahteva i obavestio ga da mu se rok za odgovor na dopis Suda produžava za još 7 (sedam) dana. Ni nakon drugog dopisa, advokat M.H. ne odgovara na pitanje Suda, već u svom dopisu navodi da nije mogao da pribavi spise predmeta od advokata Nasera Husaja zbog toga što je kancelarija bila blokirana, a takođe nije dostavio ni punomoćje koje je tražio Sud. Nakon toga, advokat Naser Husaj je dostavio sudu punomoćje za zastupanje koje su potpisali svi podnosioci zahteva.
56. Nakon svih ovih gore navedenih prepiski, u cilju daljeg razjašnjenja, Sud je, dana 13. oktobra 2021. godine, poslao dopis podnosiocima zahteva u kojem ih je podsetio da je nakon zahteva Suda koji je upućen njima da razjasne za koja prava i slobode tvrde da su im povređena, Sud od advokata M.H. primio dopis zajedno sa punomoćjem koje je potpisao samo jedan od podnosioca, odnosno Srboljub Dakić. Takođe, Sud je primio još jedno punomoćje od advokata Nasera Husaja. S tim u vezi, Sud je tražio od podnosioca zahteva da razjasne koji od advokata iz zastupa pred Sudom i da prilože važeće punomoćje.
57. Ni nakon dopisa od 13. oktobra 2021. godine, Sud nije primio nikakav odgovor od podnosioca zahteva. Međutim, primio je dopis od advokata Nasera Husaja, u kojem je, između ostalog, naveo da mu je odlukom suda zabranjeno obavljanje advokatske profesije i istakao "*suspendovan sam do 22.09.2022. godine i nemam pravo da zastupam niti branim nikog dok ne istekne ova zabrana*". On je između ostalog naveo da je sada registrovao agenciju za nekretnine i pravne poslove i da advokat M.H. nije zastupnik podnosioca zahteva već on sam. Što se tiče zahteva Suda da se navedu prava i slobode koje su navodno povređene podnosiocima zahteva, on dalje samo navodi da je podnosiocima zahteva učinjena velika nepravda.
58. S tim u vezi, Sud ocenjuje da uprkos konkretnim zahtevima Suda, podnosioci zahteva: i) nisu precizirali svoja prava za koja tvrde da su im povređena prema Ustavu; i iii) nisu razjasnili koji od advokata ih zastupa pred Sudom, kada je poznato da je advokat M.H. dostavio punomoćje koje je potpisao samo jedan od

podnosioca, dok je Naseru Husaju sudskom odlukom zabranjeno obavljanje delatnosti i nije imao pravo na zastupanje, kako je i sam naveo u dopisu koji je 29. oktobra 2021. godine dostavljen Sudu.

59. Prema tome, na osnovu svog Poslovnika, ako utvrdi da je zahtev nekompletan ili nejasan, Sud može da odbije zahtev po kratkom postupku. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 35. Poslovnika, koje propisuje sledeće:

Pravilo 35.

[Povlačenje, odbijanje i odbacivanje podnesaka]

“35 (5) Sud može odlučiti po kratkom postupku, odbiti podnesak ako je nepotpun ili nejasan, uprkos zahtevima Suda prema stranci da dopuni ili razjasni podnesak [...].”

60. Sud podseća da teret izgradnje, razjašnjenja i dopune zahteva pada na podnosioca zahteva, koji imaju neposredni interes da Sud delotvorno odgovori na njihove navode i tvrdnje. U slučajevima kada podnosioci zahteva ne odgovore na zahtev Suda da razjasne i dopune zahtev, Sud proglašava te zahteve nejasnim i nekompletnim i kao rezultat toga ne razmatra navode podnosioca zahteva (vidi slučajeve Ustavnog suda: KI72/19, podnosilac *Amir Hamza*, odluka o odbijanju zahteva od 10. oktobra 2019. godine, stav 27; KI137/20, podnosilac *Ali Latifi* kao navodni zastupnik M.S., odluka o odbijanju zahteva od 11. novembra 2020. godine, stav 24; KI34/21, podnosilac *Skender Murseli*, odluka o odbijanju od 17. maja 2021. godine, stav 28).
61. Shodno tome, Sud smatra da zahtev podnosioca ne ispunjava proceduralne uslove za dalje razmatranje zbog toga što nije kompletiran pratećom dokumentacijom, kako je propisano članovima 21, 22.4 i 48. Zakona i pravilom 32 (2) (e) i (h) Poslovnika.
62. Shodno tome, Sud zaključuje da se zahtev mora odbiti po kratkom postupku.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 22.4 i 48. Zakona i na osnovu pravila 32 (2) (e) i (h) i 35 (5) Poslovnika, dana 19. januara 2022. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBIJE zahtev;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Nexhmi Rexhepi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani